V E N D I M
Nr. 38, datë 11.3.2002

"NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË"

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Zija Vuci	Anëtar i ""
Gjergj Sauli	Anëtar i ""
Alfred Karamuço	Anëtar i ""
Kristofor Peçi	Anëtar i ""
Petrit Plloçi	Anëtar i ""
Tefta Zaka	Anëtare e ""
Sokol Sadushi	Anëtar i ""

me sekretare Arbenka Lalica, në datat 18.12.2001 dhe 17.01.2002, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.211/11 Akti që i përket:

KËRKUES: SKËNDER MUÇO, përfaqësuar nga avokat Fatmir Gjika.
SUBJEKTE TË INTERESUARA:
1. XHEMAL KALO, përfaqësuar nga avokat Agim Tartari.
2. NDËRMARRJA E GRUMBULLIMIT TË DRITHRAVE, SARANDË, në mungesë.
3. KOMISIONI I KTHIMIT DHE KOMPENSIMIT TË PRONAVE pranë Bashkisë Sarandë, në mungesë.

OBJEKTI:Shfuqizimi si antikushtetues i vendimeve nr.471, datë 24.5.1996 të Gjykatës së Rrethit Sarandë; nr.199, datë 17.1.1997 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.34, datë 11.4.2001 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Kërkuesi pretendon se vendimet e sipërcituara janë rezultat i zhvillimit të një procesi jo të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 dhe 131 shkronja "f" të Kushtetutës. Ai ka parashtruar këto shkaqe kryesore për shfuqizimin e tyre si antikushtetues:

- Në Gjykatën e shkallës së parë është zhvilluar gjykimi në mungesë, sepse pala e paditur (kërkuesi) ka kërkuar shtyrjen e gjykimit për arsye, sipas tij, të përligjura, por gjykata ka vazhduar gjykimin, duke shpallur vendimin përfundimtar. Një nga anëtarët e trupit gjykues nuk ka nënshkruar vendimin e gjykatës.
- Gjykata e Apelit ka zhvilluar gjykimin në mungesë të kërkuesit, duke mos e njoftuar për ditën dhe orën e gjykimit, pasi sipas dispozitave të kohës së shqyrtimit të çështjes duhej detyrimisht të njoftohej me fletëthirrje.
- Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë gjykuar çështjen në mungesë të dosjes gjyqësore.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sokol Sadushi, përfaqësuesit e kërkuesit, të subjektit të interesuar dhe analizoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Gjykata e Rrethit Sarandë, me vendimin nr.471, datë 24.5.1996, ka pranuar padinë dhe e ka anuluar pjesërisht vendimin e Komisionit të Kthimit dhe Kompensimit të Pronave ish-Pronarëve pranë Bashkisë Sarandë, duke njohur pronar mbi një banesë paditësit Xhemal e Violeta Kalo. Gjykata e

Apelit Tiranë, me vendimin nr.199, datë 17.1.1997, ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë, duke saktësuar vetëm sipërfaqen mbi truallin e ndërtesës.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.34, datë 11.4.2001, kanë vendosur lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë.

Kjo çështje e shqyrtuar në Gjykatën Kushtetuese paraqet një veçanti, pasi dosja gjyqësore e krijuar gjatë gjykimit në shkallën e parë rezulton e humbur dhe për këtë arsye nuk u administrua gjatë këtij procesi gjyqësor kushtetues.

Për të arritur në një përfundim sa më të drejtë, Gjykata Kushtetuese i analizoi dhe i vlerësoi të gjitha pretendimet e ngritura nga palët në këtë gjykim kushtetues vetëm mbi dokumentet, të cilat ndodhen aktualisht në dosjen e formuar rishtazi gjatë gjykimit në Gjykatën e Lartë. Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese çmon të nevojshme të bëjë një pasqyrim dhe një analizë të të gjitha pretendimeve të palëvë në proces, duke i ballafaquar ato me dokumentacionin e administruar në seancë gjyqësore, me qëllim arritjen në një konkluzion sa më të drejtë.

Lidhur me pretendimin e parë të kërkuesit për zhvillimin e gjykimit në mungesë në Gjykatën e Rrethit Sarandë, nuk rezulton në pjesën hyrëse të vendimit nr.471, datë 24.5.1996 të jetë pasqyruar mungesa e palës së paditur (kërkuesit) në gjykim. Në dispozitivin e vendimit, gjykata ka pranuar se për palën e paditur afati i ankimit fillon nga marrja njoftim prej saj, duke konfirmuar në këtë mënyrë mungesën e palës së paditur në gjykim, por jo shkaqet e kësaj mungese. Ndërsa pretendimi tjetër i kërkuesit për mosnënshkrimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë nga një prej anëtarve të trupit gjykues, bazohet në një deklaratë noteriale të lëshuar nga ky person, por ky fakt kundërshtohet, në të njëjtën formë, nga kryesuesi i trupit gjykues, ndërkohë që origjinali i vendimit nuk figuron në dosje. Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese e çmon këtë pretendim si të pabazuar.

E njëjta situatë gjendet pothuajse edhe për zhvillimin e gjykimit në Gjykatën e Apelit Tiranë. Pretendimin për zhvillimin e gjykimit në mungesë në këtë Gjykatë, kërkuesi e mbështet në mospasjen e njoftimit zyrtar për ditën dhe orën e gjykimit, kërkesë kjo që ligji procedural i kohës e parashikonte si një detyrim për Gjykatën e Apelit. Një argument shtesë për mospasjen dijeni të zhvillimit të gjykimit në Gjykatën e Apelit kërkuesi e gjen duke arsyetuar me mungesën e rekursit në Gjykatën e Lartë ndaj vendimit të Gjykatës së Apelit, ndërkohë që ushtrimi i të drejtës për të bërë rekurs në rast të një dijenie për gjykimin në shkallë të dytë, sipas tij, do të ishte veprimi më i domosdoshëm dhe më i thjeshtë për të.

Duke iu referuar vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë, Gjykata Kushtetuese konstaton se në pjesën hyrëse të tij nuk rezulton e evidentuar mungesa e ndonjë pale në proces, ndërkohë që në pjesën që paraqet pretendimet përfundimtare të palëve për mënyrën e zgjidhjes së çështjes, nuk figuron prezenca e tyre.

Pretendimet për zhvillimin e gjykimit në mungesë në gjykatat e të dyja shkallëve janë parashtruar nga kërkuesi edhe në rekursin në interes të ligjit drejtuar Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës sï Lartë, por, që në mungesë të plotë të dosjes gjyqësore, janë vlerësuar nga kjo gjykatë si të pabazuara, me arsyetimin se nuk janë shoqëruar me akte apo dokumente shkresore, detyrim ky që, sipas arsyetimit të vendimit të Kolegjeve, bie mbi palën që e paraqet rekursin.

Nga pikëpamja formale, pretendimet që ngrihen nga ana e kërkuesit përpara Gjykatës Kushtetuese përfshihen në konceptet që jurisprudenca e saj tashmë i ka konsoliduar, të cilat orientohen drejt ndikimit që mund të kenë sjellë shkeljet e parashtruara në të drejtën kushtetuese për një proces të rregullt ligjor.

Nëse ndodhemi përpara zhvillimit të gjykimit në mungesë në Gjykatën e Rrethit Sarandë apo në Gjykatën e Apelit Tiranë, këto janë pretendime që sigurisht ngarkojnë kërkuesin me barrën e të provuarit. Megjithatë, fakti që, në rastin konkret, dosja gjyqësore nuk gjendet, do të thotë se edhe mundësia e të provuarit të pretendimeve të tilla bëhet e pamundur për arsye objektive dhe jo për faj të kërkuesit, siç arsyetojnë Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese çmon të nevojshme të konkludojë se përderisa nga analiza e mënyra e të arsyetuarit të vendimeve gjyqësore dhe të të gjitha provave të tjera dhe në mungesë të dosjes nuk arrihet të krijohet bindje e plotë mbi pretendimin e kërkuesit për zhvillimin e gjykimit në mungesë në të dy shkallët, atëherë ky pretendim nuk duhej vlerësuar nga Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë në disfavor të tij. Dosja gjyqësore nuk mund të disponohet dhe as të ruhet nga palët në proces, pasi kjo është detyrë e vetë administratës gjyqësore. Mungesa e dokumenteve në dosjen gjyqësore apo humbja e të gjithë dosjes, ndërkohë që vendimet gjyqësore dhe

provat e tjera nuk të krijojnë bindjen e plotë për pretendimet që ngrihen, nuk mund të shërbejnë si një argument për Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë për të nxjerrë përfundime jo të favorshme për kërkuesin.

Për të patur një proces të rregullt ligjor, detyrë e gjykatës së çdo shkalle mbetet që t'i garantojë secilës palë në proces përdorimin e të njëjtave armë, brenda mundësive përkatëse për t'i parashtruar çështjet në kushte të njëllojta me palën tjetër.

Pamundësia e kërkuesit për të provuar përpara Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë pretendimet e ngritura, për arsye të cilat nuk mund të varen prej tij, por që lidhen me domosdoshmërinë e krijimit të kushteve për ruajtjen e dokumentacionit nga vetë gjykata, si dhe mënyra e të arsyetuarit dhe zgjidhja që këto Kolegje kanë dhënë, kanë ndikuar në thelbin e procesit, duke cenuar paanësinë dhe drejtësinë e tij. Kjo përbën shkelje të të drejtës së individit për një proces të rregullt ligjor, në kuptim edhe të nenit 6 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut, si dhe të jurisprudencës së ndjekur nga Gjykata Europiane për të Drejtat e Njeriut.

Fakti që për këtë çështje mungon padia, provat e administruara, procesverbali gjyqësor, ankimi i palëve, pra çdo dokument bazë për një proces gjyqësor e vështirëson së tepërmi për gjykatën e çdo hallke nxjerrjen e konkluzionit për drejtësinë e vendimeve. Në mungesë të plotë të dosjes gjyqësore, nisur edhe nga qëndrimi që Gjykata Kushtetuese, por edhe vetë Gjykata e Lartë kanë mbajtur në raste të tilla analoge, ajo çmon të domosdoshme të ritheksojë se për të garantuar parimet kushtetuese të dhënies së drejtësisë dhe të rregullsisë së një procesi ligjor dhe të paanshëm, palëve u duhet dhënë mundësia që të parashtrojnë nga fillimi kërkesat dhe pretendimet e tyre, me qëllim zgjidhjen përfundimisht me drejtësi dhe paanësi të mosmarrëveshjes civile ndërmjet tyre.

Nga të gjitha argumentet e sipërcituara, Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se kërkesa e paraqitur nga kërkuesi është e bazuar në nenin 42 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe për rrjedhojë duhet pranuar.

PËR KETO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 131 dhe 132 të Kushtetutës dhe në nenet 72 e 77 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Shfuqizimin si antikushtetues të vendimeve nr.471, datë 24.5.1996 të Gjykatës së Rrethit Sarandë; nr.199, datë 17.1.1997 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.34, datë 11.4.2001 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.